

На основу Амандмана XL тачке 2 на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", рој 28/94), доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О АКЦИЗАМА И ПОРЕЗУ НА ПРОМЕТ

Проглашавам Закон о акцизама и порезу на промет, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на седници одржаној 26. априла 2002. година.

Број: 01-020-356/02
30. априла 2002. године
Бања Лука

Председник Републике
Мирко Шаровић

ЗАКОН О АКЦИЗАМА И ПОРЕЗУ НА ПРОМЕТ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Законом уређује се опорезивање акцизом и порезом на промет.

Акцизом као посебним обликом пореза на производе од стратешког интереса за Републику Српску (у даљем тексту: Република), опорезују се производи утврђеним овим Законом.

Порезом на промет опорезује се промет производа и промет услуга.

II АКЦИЗЕ

1. Предмет

Члан 2.

Акцизом се опорезује промет сљедећих производа:

1. дуванских прерађевина (у даљем тексту: дуван);
2. деривата нафте (у даљем тексту: нафта);
3. алкохолних и безалкохолних пића (у даљем тексту: пића) и
4. кафе, сирове, пржене, мљевене, екстракта кафе и кафених љусака и опни, (у даљем тексту: кафе).

2. Настанак обавезе

Члан 3.

Обавеза по основу акцизе на нафту, пића и кафу настаје:

1. испоруком производа, односно издавањем рачуна о продаји производа, ако се рачун издаје прије испоруке;
2. увозом;
3. набавком из Федерације БиХ (у даљем тексту: ФБиХ) и Брчко Дистрикта БиХ (у даљем тексту: БД БиХ).

Обавеза по основу акцизе настаје и:

1. мањком производа који се не може правдати вишом силом;

- расходом производа (кало, растур, квар и лом) изнад количине одређене узансама, ако Пореска управа Републике Српске (у даљем тексту: ПУ) није посебним актом одредила друге количине за поједине врсте производа;
- коришћењем производа властите производње;

Члан 4.

Обавеза по основу акциза за дуван настаје даном преузимања пореских маркица.

Обавеза по основу акциза на алкохолна пића настаје даном преузимања контролних маркица.

3. Обвезник акцизе

Члан 5.

Обвезник акцизе је правно лице или предузетник који производе из члана 2. овог Закона произведе или увезе или набави од добављача из ФБиХ или БД БиХ, односно код којег се утврди настанак обавезе у смислу одредбе члана 3. став 2. овог Закона.

Изузетно од одредби става 1. овог члана обвезник акцизе на кафу је увозник или купац из Републике за кафу набављену од добављача из ФБиХ и БД БиХ.

За нафту, пиће и кафу које у Републици набављају и продају пословне јединице чији су оснивачи из ФБиХ и БД БиХ обвезници акцизе су пословне јединице.

Члан 6.

Обвезник је и правно лице или предузетник који набави пиће од физичког лица-произвођача.

Члан 7.

Обвезник акцизе који набави акцизне производе из ФБиХ и БД БиХ мора имати дозволу ПУ.

ПУ води регистар о издатим лиценцама за обављање међуентитетског промета акцизних производа ако је:

- регистрован за трговину на велико одређених акцизних производа и
- уредно измирује пореске обавезе.

ПУ води регистар о издатим лиценцама за обављање међуентитетског промета акцизних производа и о издатим лиценцама обавјештава Министарство трговине и туризма Републике Српске и Републичку управу царина.

Члан 8.

Обвезник који је регистрован за производњу акцизних производа обавезан је пријавити ПУ мјесто гдје ће обављати ту дјелатност.

4. Основица за акцизу

Члан 9.

Основица за акцизу је:

- количина, за производе за које се акциза плаћа у апсолутном износу;
- малопродајна цијена у коју није укључен порез на промет за дуван;
- количина, за производе који се дају без накнаде или у замјену за друге производе и услуге, односно вриједност производа која би се постигла продајом у тренутку давања без накнаде или давања у замјену за други производ или услугу, која у себи не садржи порез на промет производа;
- количина мањка за производе за које се акциза плаћа у апсолутном износу, односно вриједност утврђеног мањка производа, који се не могу правдати вишом силом;

5. количина расхода (кало, растур, лом и квар) за производе за које се акциза плаћа у апсолутном износу, односно вриједност расхода производа изнад количине утврђене узансама, ако ПУ није утврдила друге количине.

5. Акцизне стопе

Члан 10.

На промет нафте акциза се плаћа у конвертибилним маркама (у даљем тексту: КМ) по једном литру и то на:

1. моторни бензин-оловни 0,40 КМ/л
2. моторни бензин- безоловни 0,35 КМ/л
3. дизел- гориво 0,30 КМ/л
4. угље за ложење екстра лако (Л) и угље за ложење лако специјално (ЛС) 0.30 КМ/л

Члан 11.

Акциза на дуван плаћа се на основицу из члана 9. тачка 2. овог Закона по стопи од 35%.

Члан 12.

На промет пића акциза се плаћа по једном литру и то на:

1. вино 0,25 КМ/л
2. пиво 0,20 КМ/л
3. алкохолна пића укључујући и етил алкохол (по литру апсолутног алкохола) 15,00 КМ/л
4. безалкохолна пића (осим киселе воде и природних сокова без конзерванса) 0.10 КМ/л

Ако се пића стављају у промет у паковању већем или мањем од једног литра, акциза се обрачунава сразмјерно количини у паковању.

Члан 13.

На промет кафе акциза се плаћа у КМ по једном килограму и то на:

1. кафа сирова 1,00 КМ/кг
2. кафа пржена и мљевена 2,50 КМ/кг
3. екстракт кафе 3,50 КМ/кг.
4. кафене љуске и опне 3,50 КМ/кг.

Ако се кафа ставља у промет у паковању већем или мањем од једног килограма, акциза се обрачунава сразмјерно количини у паковању.

6. Ослобађања

Члан 14.

Акциза се не плаћа на :

1. производе који се извозе,
2. производе који се под пореским надзором уништавају или чине неупотребљивим за продају.

Одредбе става 1. тачка 1. овог члана не односе се на продају акцизних производа у слободним царинским продавницама, специјализованим складиштима и слободним зонама.

Члан 15.

Обвезник има право на умањење обрачунате акцизе за износ плаћене акцизе на производе који су као репродукциони материјал употребљени у процесу производње производа на које се плаћа акциза.

III ПОРЕЗ НА ПРОМЕТ

A. ПОРЕЗ НА ПРОМЕТ ПРОИЗВОДА

1. Предмет опорезивања

Члан 16.

Порезом на промет производа опорезује се промет производа намијењених крајњој потрошњи, као и:

1. узимање сопствених производа које је произвело или набавило правно лице или предузетник за сопствену крајњу потрошњу;
2. давање производа без накнаде (поклон, уступање и сл.) и замјена производа;
3. мањак производа, осим мањка производа који је настао дјеловањем више силе или је посљедица кажњивог дјела;
4. расход (растур, кало, квар и лом), изнад висине одређене општим актом обвезника, који мора бити усаглашен са нормативима губитка по узансама, ако ПУ није утврдила друге количине.

2. Настанак обавезе

Члан 17.

Обавеза по основу пореза на промет производа настаје у моменту:

1. издавања фактуре (рачуна) о продаји производа;
2. испоруке производа са или без накнаде;
3. увозом производа намијењеног крајњој потрошњи;
4. куповине пореских маркица за дуван;
5. утврђивања мањка и расхода који подлијежу опорезивању;
6. узимања производа за сопствену употребу;
7. пријема производа у продавницу која врши промет производа на мало;
8. промета производа који подлијежу обавези годишње регистрације.

3. Порески обвезник

Члан 18.

Обвезник је лице које на један од начина из претходног члана створи пореску обавезу.

Обвезник је и правно лице или предузетник који набави производе од домаћег физичког лица или страног правног или физичког лица.

Обвезник пореза на промет производа који подлијежу обавези годишње регистрације је купац тих производа.

4. Пореска основица

Члан 19.

Основица пореза на промет производа је:

1. продајна цијена продатог производа која не садржи порез на промет;
2. вриједност увезеног производа утврђена по царинским прописима, увећана за износ царине и других увозних дажбина које се плаћају при увозу, уколико се увоз врши за крајњу потрошњу;

3. цијена која би се постигла продајом производа у случају потрошње сопственог производа или давања производа без накнаде;
4. вриједност утврђеног мањка који подлијеже опорезивању;
5. вриједност расхода, изнад висине одређене општим актом обвезника, усаглашено са нормативима губитка по узансама, ако ПУ није утврдила друге количине;
6. прометна вриједност употребљаваног производа који подлијеже годишњој регистрацији или прометна вриједност производа који подлијеже обавези годишње регистрације, а који лице изради за своје потребе или га да другоме без накнаде.

Прометну вриједност из тачке 6. претходног става овјерава ПУ.

Члан 20.

Основица пореза на промет дувана је малопродајна цијена истакнута на пореској маркици, у коју није укључен порез на промет.

Члан 21.

Продајном цијеном из члана 19 тачка 1. и 3. овог Закона сматра се бруто накнада коју купац плаћа продавцу за купљене производе, у коју се урачунавају и сви споредни трошкови које је продавац зарачунао купцу.

У пореску основу пореза на промет производа не урачунавају се транспортни трошкови који нису садржани у продајној цијени производа већ су настали по налогу и за рачун купца за превоз или испоруку купљених производа.

У случају када превоз за купца врши продавац, изузимају се само транспортни трошкови који су одвојено фактурисани.

Попуст на цијену производа, који продавац даје купцу може се одбити од пореске основице само ако је купцу непосредно одобрен у фактури, односно рачуну и ако не терети купца. Одредбе из овог става не односе се на промет дувана.

5. Пореске стопе

Члан 22.

Општа стопа пореза на промет производа је 18 %.

Члан 23.

Изузетно од одредби члана 22. овог Закона порез на промет производа плаћа се по стопи од 8 % за:

1. производе за исхрану људи укључујући киселу воду и природне сокове без конзерванса, осим кафе и прерађевина од кафе;
2. основне производе пољопривреде и рибарства;
3. употребљавана моторна возила и употребљаване пловне објекате;
4. електричну и топлотну енергију, лигнит, мрки, камени и дрвени угаљ, брикете од угља, плин добијен дестилацијом угља, огревно дрво и природни земни гас;
5. информативни материјал за здравствене, васпитне, хуманитарне сврхе и сврхе заштите околине те каталоге музеја, културних, умјетничких, научних, стручних и других изложби;
6. туристички, пропагандни и информативни материјал који се у виду проспеката, плаката, брошура и туристичких карата, водича, цјеновника, планова градова, информативних летака, наљепница, филмова и видео касета туристичког садржаја дијели бесплатно;
7. сапуне свих врста, детерџенте, креме и пјене за бријање, пасте и четкице за зубе, шампоне за косу; пјенушаве купке, шампоне за купање, тоалетни папир, вату, тоалетне папирне ручнике и хигијенске и заштитне уложке;
8. обућу, одјећу и рубље, осим обуће и одеће израђене од коже рептилија и племенитих крзна дивљих животиња;
9. погребну опрему;
10. соларне бојлере, генераторе, ћелије, колекторе, топлинске пумпе и другу опрему за кориштење сунчане енергије, односно фотонапона;

11. рачунаре и рачунарску опрему;
12. еколошки прихватљиву амбалажу за крајњу потрошњу у трговини и угоститељству;
13. производе предузећа или погона регистрованих за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида и њачке радионице и вјерске и социјално-хуманитарне организације за заштиту старих и изнемоглих лица, уз услов да су продати крајњим потрошачима директно из производње или властитих продајних мјеста и да су обиљежени јединственим знаком, осим графичких производа, моторних возила, возила на моторни погон, нафте, дувана, пића, кафе и прерађевина од кафе;
14. производе за грађевинарство, дрвену резану грађу и прибор, грађевинску столарију, дрвене плоче и инсталациони материјал;
15. мазут;
16. течни нафтни плин у боцама и контејнерима;
17. школска учила, школски писаћи и цртаћи прибор;
18. контролне марке Министарства финансија Републике Српске (у даљем тексту: Министарство), судске и административне таксене марке.

Члан 24.

Употребљавано моторно возило и употребљавани пловни објекат, из члана 23. тачке 3. овог Закона, јесте моторно возило, односно пловни објекат који је најмање једанпут био у промету на територији Републике.

Под производима за грађевинарство из члана 23. тачке 14. овог Закона подразумијевају се: агрегати (пијесак, шљунак и дробљени камен), везива (цемент, гипс и вапно), свјежи бетон, опека (пуна, шупља и све врсте блокова), испуне и гредице, блокови од бетона и приобетона ("сипорекс"), цријеп (од бетона, опеке и синтетичких материјала), азбест цементне - плоче (салонит плоче и прибор), бетонско жељезо (глатко, ребрасто, ваљана жица, арматурне мреже и ексери), све врсте стакла, керамичке плочице (подне и зидне), термоизолацијски и хидроизолацијски материјал на бази минералних материјала, стаклене вуне, плута, битумена и синтетичких материјала.

Под грађевинском столаријом из члана 23. тачке 14. овог Закона подразумијевају се обрађена ламперија, паркет, врата, прозори, капци и други слични производи без обзира од којег су материјала израђени (дрво, метал, пластика или комбинација тих материјала).

Под инсталационим материјалом из члана 23. тачка 14. овог закона подразумијевају се: сав уграђени материјал у електро, телефонске, водоводне и канализационе инсталације, као и материјал за централна гријања са опремом.

6. Условна пореска ослобађања

Члан 25.

Порез на промет производа не плаћа се под условима прописаним овим Законом у сљедећим случајевима:

1. продаје производа лицу ради даље продаје;
2. продаје производа који имају карактер репродукционог материјала;
3. увоза производа који имају карактер репродукционог материјала или увоза ради даље продаје;
4. продаје употребљаваних производа непосредно између физичких лица, изузев производа који подлијежу обавези годишње регистрације;
5. увоза или продаје опреме купцу - правном лицу или предузетнику за обављање дјелатности.

Одредбе става 1. овог члана примјењују се и у случајевима када купац има сједиште у ФБиХ и БД БиХ.

Одредбе из става 1. и 2. овог члана не примјењују се у случајевима када купац акцизних производа, који има сједиште у ФБиХ и БД БиХ, нема одобрење од надлежног пореског органа ФБиХ или БД БиХ за ту набавку.

Члан 26.

Под опремом за обављање дјелатности у смислу члана 25. тачке 5. овог Закона сматрају се основна средства за обављање дјелатности, њихови резервни дијелови, ствари ситног инвентара одређене према прописима којима се уређује рачуноводство, уређаји и дијелови за заштиту околине, средства за заштиту

на раду и личну заштиту, осим путничких аутомобила и њихових резервних дијелова, намјештаја за опремање административних просторија, тепиха, умјетничких дјела, ликовне и примјењене умјетности за уређење просторија. Путничком аутомобилом у смислу овог става сматрају се теренски аутомобили, те аутомобили за превоз путника с највише девет сједишта, укључујући сједиште возача.

У случају продаје или отуђења опреме из претходног става овог члана у року од 3 (три) године од дана извршене набавке, обвезник пореза је дужан да плати порез на промет производа по прописима који су важили у вријеме набавке, као и камату која је утврђена Законом о Пореској управи, изузев у случајевима из члана 25. овог Закона.

Под опремом за обављање дјелатности подразумјевају се и специјални путнички аутомобили са уграђеним уређајима за болеснике, специјални путнички аутомобили за обуку возача са уграђеним дуплим командама, погребна возила, као и путнички аутомобили за такси или рент-а-кар који су посебно означени, као и путнички аутомобили са уграђеном додатном опремом за рад ватрогасних служби и полиције који су посебно означени.

Министар за саобраћај и везе прописује начин обиљежавања путничких аутомобила за такси и рент-а-кар дјелатности.

У случају престанка обављања такси и рент-а-кар дјелатности, као и у случају продаје или отуђења на други начин путничког аутомобила прибављеног за обављање тих дјелатности прије истека рока од 5 (пет) година од дана набавке, обвезник пореза је дужан да то пријави ПУ у року од 7 дана од дана продаје или отуђења, и да плати порез који је био дужан да плати да није користио пореску олакшицу, као и камату прописану Законом о Пореској управи, од дана набавке до дана пријављивања.

Без доказа о плаћеним доспјелим пореским обавезама не може се остварити пореско ослобађање за набавку опреме за обављање дјелатности.

Члан 27.

Под репродукционим материјалом из тачке 2. и 3. члана 25 овог Закона искључиво се подразумјевају:

1. материјали, сировине, полупроизводи, дијелови и потрошни материјали који се прерадом, дорадом, уграђивањем, наношењем или на други начин утроше при изради финалног производа;
2. погонска енергија, погонски и огревни материјали у процесу производње;
3. амбалажа и други материјали за паковање, материјал који служи за ситне оправке и чишћење опреме и производних просторија;
4. течни нафтни плин (пропан - бутан) уколико се користи као погонски материјал, односно енергија.
5. нафта и њени деривати, ако их предузеће хемијске индустрије или друго предузеће које производи деривате нафте или минерална мазива употребљава као основни материјал за даљу прераду, односно производњу других деривата нафте;
6. брајшток, базно уље и трафо уље, ако их произвођачко предузеће набавља као репродукциони материјал за производњу мазивних уља, као и за производњу каблова, трансформатора и амортизера;
7. авионски бензин и млазно гориво ако се набављају за погон авиона правних лица и примарни бензин, ако га електране на гас набављају за производњу електричне енергије;
8. мазут који рафинерија у процесу производње деривата нафте користи као сировину и погонско гориво за своје потребе;
9. алкохол (етанол) који произвођачко предузеће набавља за израду других производа, осим за конзервисање препарата и пулпирање воћа и поврћа, производњу алкохолних пића и парфимеријских и козметичких производа;
10. дизел горива Д-2 и мазута за потребе рудника, термоелектрана и топлана у количини коју на приједлог надлежног министарства утврди Влада Републике на крају године за наредну годину за свако правно лице посебно.

Члан 28.

Продају производа, за сврхе из члана 25. овог Закона без плаћања пореза на промет, могу вршити правна лица или предузетници регистровани за обављање дјелатности те правно лице које је регистровано за увоз, под сљедећим условима:

1. да се производи продају са стоваришта, магацина, складишта и слично, уз обавезно издавање фактуре;

2. да је купац прије преузимања производа, односно испостављања фактуре дао продавцу писмену изјаву да ће производе користити искључиво за сврхе из члана 25. овог Закона;
3. да је у фактури о продаји производа продавац унио клаузулу да су производи продати без обрачунавања пореза на промет производа на основу писмене изјаве;
4. да је плаћање извршено безготовински у року до 120 дана од дана испоруке производа, ако писменим уговором о робном кредиту закљученим до момента испоруке тих производа, није уговорен други рок плаћања;

У писменој изјави из тачке 2. претходног става купац је обавезан навести јединствени идентификациони број код ПУ.

Услови из става 1. овог члана не односе се на производе које физичко лице из своје имовине повремено продаје правном лицу или предузетнику за намјене из члана 25. овог Закона.

Члан 29.

Увоз производа за сврхе из члана 25. овог Закона без плаћања пореза на промет може вршити правно лице регистровано за увоз под условом да је у царинском поступку поднешена писмена изјава од стране увозника, односно корисника увоза да ће се производи користити за сврхе из члана 25. овог Закона.

У писменој изјави увозник и/или корисник увоза обавезан је навести јединствени идентификациони број код ПУ.

Члан 30.

Купац је дужан да води књигу датих изјава по редним бројевима.

Члан 31.

Продаја производа за сврхе из члана 25. овог Закона не може се вршити из продавница и других пословних јединица које врше промет на мало.

Члан 32.

Порезом на промет производа опорезује се и промет производа из члана 25. који није извршен под условима прописаним овим Законом.

Пореска основица у случају из претходног става је вриједност продатих производа.

7. Безусловна пореска ослобађања

Члан 33.

Порез на промет производа не плаћа се на промет:

1. производа који се извозе;
2. свих врста хљеба, млијека, маслаца и осталих млијечних производа, јестивог уља, маргарина, масти, хране за дојенчад засноване на млијеку;
3. сточне хране;
4. производа који се увозе, а за које је према одредбама царинских прописа предвиђено ослобађање од плаћања царине, производа за које је предвиђено ослобађање међународним уговором који је закључила Република или Босна и Херцеговина и производа који се продају у слободним царинским продавницама;
5. производа које под условом реципроцитета, набављају страна дипломатска и конзуларна представништва и страном дипломатско и конзуларно особље, на основу потврде Министарства иностраних послова;
6. производа што их хуманитарне организације регистроване код надлежног органа добију без накнаде или их набављају на начин и под условима прописаним члановима 25. до 31. овог Закона, а употребљавају их за намјене за које су основане, осим путничких аутомобила, нафте, дувана, пића, кафе и прерађевина од кафе, с тим да их даље не продају, изузев значака, маркица и других графичких производа с отиснутим властитим знаком, а садржајем везаним за дјелатност;

7. средстава наоружања и опреме за Војску Републике Српске, органа унутрашњих послова и службе безбједности;
8. лијекова, помоћних љековитих средстава и медицинских средстава утврђених прописима о производњи и промету лијекова;
9. књига, брошура, часописа и публикација стручног, научног, умјетничког, културног и образовног карактера, те уџбеника за предшколско, основно, средње, више и високо образовање, службених гласила, дневних и недељних новина на основу мишљења надлежног министарства.
10. беби опреме (осим играчака);
11. воде (Х₂О);
12. ортопедских помагала и апарата за побољшање слуха и вида;
13. предмета који откупљују музеји и архиви као споменичке, музејске и архивске вриједности;
14. аутомобила за инвалидна лица које једном у размаку од три године увозе или набављају у Републици за намјене, на начин и под условима прописаним царинским прописима. Ако инвалидно лице аутомобил отуђи прије истека рока од три године од дана набавке, наплатиће се порез на промет производа као да је пореска обавеза настала у тренутку набавке и камата прописана Законом о Пореској управи, од дана набавке до дана плаћања пореза;
15. машина и опреме за пољопривредну производњу;
16. производа или дијелова тих производа који се у гарантном року не дужем од годину дана замјењују купцу без накнаде;
17. пчеларских производа, опреме за пчеларство и средстава за заштиту здравља пчела;
18. природних и вјештачких ђубрива, свих врста сјеменског и садног материјала, те средстава за заштиту биља;
19. школских свесака.

Влада Републике Српске, у смислу овог Закона, ближе утврђује шта се сматра средствима наоружања и опреме за Војску Републике Српске, Министарство унутрашњих послова и Службу безбједности.

Под лицима из става 1. тачка 14. овог члана подразумијевају се лица која имају право на ослобађање од царине по одредбама царинских прописа.

Ако је продајна цијена новог производа из тачке 16. става 1. овог члана већа од продајне цијене враћеног производа, односно већа од вриједности која се купцу признаје за враћени производ, порез на промет производа плаћа се на разлику у цијени, ако ту разлику плаћа купац.

Члан 34.

Ако порески обвезник који продаје нова моторна возила преузме од купца употребљавано моторно возило по истеку двије године од дана када га је купац набавио и у замјену за то моторно возило да купцу ново возило - позитивна разлика између продајне цијене новог возила и вриједности која се признаје купцу за преузето употребљавано возило које се замјењује, чини пореску основицу на коју се порез обрачунава и плаћа.

Ако је приликом замјене употребљаваног моторног возила, у смислу става 1. овог члана, позитивна разлика мања од 50% порез се обрачунава примјеном пореске стопе на основицу коју чини 50% пореске основице на коју се плаћа порез на ново возило.

Б. ПОРЕЗ НА ПРОМЕТ УСЛУГА

1. Предмет опорезивања

Члан 35.

Порез на промет услуга плаћа се на промет услуга које се обављају уз накнаду.

2. Настанак обавезе

Члан 36.

Обавеза по основу пореза на промет услуга настаје у моменту извршења услуге, или издавања фактуре (рачуна) о извршењу услуге.

2. Порески обвезник

Члан 37.

Обвезник пореза на промет услуга је лице које изврши услугу из члана 35. овог Закона.

Ако физичко лице изврши услугу правном лицу или предузетнику, порески обвезник пореза на промет услуга је правно лице, односно предузетник.

Ако страна правна или физичка лица, или лица из ФБиХ или БД БиХ изврше услугу домаћем правном лицу или предузетнику, порески обвезник пореза на промет услуга је домаће правно лице, односно предузетник.

3. Пореска основица

Члан 38.

Основица пореза на промет услуга је износ накнаде за извршену услугу у коју није урачунат порез на промет услуга и то:

1. провизија и друга накнада за услуге заступања правних или физичких лица, адвокатске, агенцијске, посредничке, заступничке, комисионе, банкарске, берзанске, шпедитерске и услуге платног промета;
2. остварена премија осигурања;
3. за услуге поправке и сервисирање производа износ накнаде по одбитку вриједности уграђених резервних дијелова и материјала на које је плаћен порез на промет производа, под условом да су посебно исказане у фактури;
4. за услуге у грађевинарству износ накнаде по одбитку вриједности уграђеног грађевинског материјала на који је плаћен порез на промет производа, под условом да су посебно исказани у фактури;
5. за игре на срећу вриједност примљених уплата за учествовање у играма на срећу за игре за које се утврђује фонд добитака, а за остале игре на срећу вриједност примљених уплата за учешће у играма на срећу по одбитку исплата играчима;
6. за остале услуге износ накнаде за извршене услуге.

4. Пореска стопа

Члан 39.

Порез на промет услуга плаћа се по стопи од 8 %

5. Пореска ослобађања

Члан 40.

Порез на промет услуга не плаћа се на:

1. кредитне услуге (камате) и услуге депоновања средстава;
2. услуге превоза у међународном саобраћају; извозне услуге које обаве домаћа правна лица и предузетници са сједиштем у Републици страним правним и физичким лицима са сједиштем у иностранству, а наплаћене су у складу са прописима којима је уређено спољнотрговинско и девизно пословање, услуге оплемењавања (лохн) и услуге што их обаве кооперанти организатора лохн посла (извозника) независно од начина наплате услуге;
3. здравствене и ветеринарске услуге, те услуге социјалне заштите;
4. услуге у области просвјете и културе (услуге основних, средњих, виших и високих школа и факултета, установа предшколског образовања, услуге музеја, галерија и библиотека, позоришних и кино представа, концертних приредби озбиљне музике), те спортских и концертних приредби код којих се укупно остварени приходи дају у хуманитарне сврхе;
5. услуге осигурања живота;
6. осигурање од професионалног обољења и осигурање од озлиједа на раду;
7. услуге што их обављају хуманитарне организације у оквиру регистроване дјелатности;
8. услуге које врше органи управе у оквиру утврђене надлежности, као и идентичне услуге које обављају предузећа и организације у виду управних и јавних овлаштења прописаних законом;
9. услуге вјерских институција;

10. услуге што их под условима реципроцитета правна и физичка лица обављају дипломатским и конзуларним представништвима, страном дипломатском и конзуларном особљу, на основу потврде Министарства иностраних послова;
11. услуге ексхумације које се врше на захтјев надлежних органа;
12. услуге у области промета производа на велико;
13. услуге мељаве пшенице за потребе робних резерви.
14. услуге обраде пољопривредног земљишта, укључујући и услуге убирања плодова са пољопривредног земљишта;

IV ПЛАЋАЊЕ АКЦИЗЕ И ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

1. Плаћање акцизе

Члан 41.

Обвезник акцизе - произвођач обавезан је акцизу платити наредног радног дана од дана пуштања производа у промет

Обвезник акцизе - увозник обавезан је платити акцизу у роковима и на начин предвиђен за плаћање царине и других увозних дажбина.

Обвезник акцизе на производе набављене у ФБиХ и БД БиХ обавезан је платити акцизу прије преузимања производа.

Обвезник акцизе у случајевима из члана 3. став 2. овог Закона обавезан је платити акцизу у року из става 1. овог члана.

Члан 42.

Обвезник акцизе на дуван обавезан је платити акцизу прије преузимања пореских маркица.

Обвезник акцизе на алкохолна пића обавезан је платити акцизу у року од 90 дана од дана преузимања контролних маркица, осим уколико у наведеном року исте није вратио надлежном органу.

2. Плаћање пореза на промет производа и услуга

Члан 43.

Обвезник пореза на промет обавезан је платити порез на промет за обавезе настале од 1. до 15., најкасније до 20. у мјесецу, а за обавезе настале од 16. до последњег дана у мјесецу, најкасније до 5. дана у наредном мјесецу.

Члан 44.

Обвезник пореза на промет дувана обавезан је платити порез прије преузимања пореских маркица.

Члан 45.

Порески обвезник који врши промет производа на мало плаћа порез на промет производа на основу података у књиговодству и ванкњиговодственој евиденцији која се води по стопама пореза на промет за сваку продавницу и другу пословну јединицу или за све продавнице и друге пословне јединице на један од сљедећих начина:

1. у висини укалкулисаног пореза на промет на све количине и врсте производа који су испоручени продавници или другој пословној јединици ради продаје крајњем потрошачу;
2. на основу података о продатим производима примјеном прерачунатих просјечних пореских стопа које се утврђују мјесечно;
3. на основу података о продатим производима разврстаним по стопама пореза на промет.

Прерачунатим просјечним пореским стопама из става 1. тачка 2. овог члана подразумијевају се стопе утврђене из односа укупно укалкулисаног пореза на промет и укупног задужења продавнице, односно друге пословне јединице.

3. Начин плаћања акцизе и пореза на промет

Члан 46.

Порески обвезници до 15. јануара текуће године писмено обавештавају ПУ о начину плаћања пореза на промет производа у малопродаји, а новоосновано предузеће или предузетник у року од десет дана од дана оснивања.

Одабрани начин плаћања пореза на промет производа у малопродаји не може се мијењати у току године, осим у случају статусне промјене.

Порески обвезник који не пријави ПУ начин плаћања пореза на промет производа или се не придржава пријављеног начина, обавезан је да порез на промет производа плаћа на начин прописан тачком 1. става 1. члана 45. овог Закона.

Обвезник који порез на доходак грађана на приходе од самосталне дјелатности плаћа у паушалном износу, порез на промет услуга може плаћати у годишњем паушалном износу, о чему је обавезан да обавјести ПУ до 15. јануара текуће године. Износ паушалног пореза не може бити нижи од 600 КМ.

Члан 47.

Обрачунату акцизу и порез на промет обвезник је дужан да уплати на прописане уплатне рачуне јавних прихода.

4. Мјесто плаћања акцизе и пореза на промет

Члан 48.

Акциза се плаћа према сједишту:

1. произвођача или увозника у Републици;
2. купца из Републике за акцизне производе купљене у ФБиХ и БД БиХ;
3. пословне јединице у Републици чији је оснивач из ФБиХ или БД БиХ.

Члан 49.

Порез на промет производа и услуга плаћа се према мјесту у коме је промет, односно услуга извршена, ако овим Законом није другачије одређено.

Члан 50.

Изузетно од одредби члана 49. овог Закона порез на промет производа плаћа се:

1. према сједишту правног лица које је купило пореске маркице за дуван;
2. према сједишту пореског обвезника при продаји производа путем проспеката или покретних продавница;
3. према сједишту, односно пребивалишту купца при продаји и увозу моторних возила, који подлежу обавези годишње регистрације;
4. према пребивалишту физичког лица, односно сједишту предузетника при продаји производа који подлијежу обавези годишње регистрације, а које физичко лице или предузетник сам израђује.

Члан 51.

Изузетно од одредби члана 49. овог Закона порез на промет услуга плаћа се:

1. према сједишту, односно пребивалишту закупаца за услуге закупа покретних ствари;
2. према мјесту где се налази непокретност, а за услуге закупа непокретности;
3. према сједишту пореског обвезника за услуге превоза путника и робе.

V ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ

Члан 52.

Обвезници акцизе и пореза на промет производа и услуга подnose ПУ кварталну обавјештајну пријаву о плаћеном порезу на промет и то до 15. у мјесецу за претходни квартал.

Члан 53.

Порески обвезник обавезан је да поднесе ПУ годишњу пореску пријаву са коначним обрачуном акцизе и пореза на промет, најкасније до 10. марта текуће за претходну пословну годину.

Члан 54.

Ради састављања коначног обрачуна акцизе и пореза на промет производа порески обвезник врши попис залиха производа на дан 31. децембра године за коју се врши коначан обрачун.

Попис залиха производа врши се посебно по свакој пореској стопи.

VI ИСКАЗИВАЊЕ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ АКЦИЗЕ И ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

Члан 55.

Продавац је обавезан је да на етикети или другом документу који прати продати производ означи врсту, квалитет, цијену или друго својство производа, а у фактури и стопу по којој се плаћа акциза и порез на промет производа.

Производ је израђен од одређеног материјала ако је тај материјал садржан у производу више од 50% вриједности у односу на укупну вриједност производа. Ако су у производу заступљена више од два материјала, производ је израђен од претежно садржаног материјала у односу на укупну вриједност производа.

Ако се два или више производа стављају у промет тако да су ти производи повезани у нераздвојну цјелину и ако није могуће утврдити пореску основицу за сваки производ посебно, примјењује се највиша пореска стопа која важи за те производе кад се посебно стављају у промет.

Члан 56.

За производе који су ослобођени од плаћања пореза на промет продавац је обавезан да у фактури о продаји тих производа назначи одредбу Закона којом је уведено пореско ослобађање. Одредбе претходног става овог члана односе се на лица која врше промет производа на велико.

Члан 57.

Дуван који је у промету на подручју Републике мора бити означен пореском маркицом Министарства, која уз текст "Република Српска - Министарство финансија" мора имати назначену словну ознаку серије, серијски број и малопродајну цијену.

Алкохолна пића која су у промету на подручју Републике морају бити означене контролном маркицом Министарства, која уз текст "Република Српска - Министарство финансија" мора имати назначену словну ознаку серије и серијски број.

Члан 58.

Малопродајне цијене дувана који се продају на територији Републике утврђује произвођач или увозник.

Члан 59.

Контролне, односно пореске маркице морају се налијепити на паковање за продају на мало на мјесту које спречава коришћење садржаја производа без оштећења маркице (испод целофанског или другог папира или омота, којим је обложен производ).

Дуван и алкохолна пића без пореских, односно контролних маркица или са маркицама које нису налијепљене у складу са претходним ставом сматрају се производима на које није плаћена акциза и порез, те се њихово пуштање у промет и куповина сматрају избјегавањем пореза.

Производи из претходног става стављају се ван промета и одузимају на лицу мјеста.

Члан 60.

Порески обвезници морају Министарству поднијети захтјев за набавку контролних и пореских маркица.

Преузимање наручених контролних и пореских маркица од штампарије и њихову испоруку пореским обвезницима обављају службеници Министарства.

Члан 61.

Производе који се извозе у иностранство, осим производа који се продају у слободним царинским продавницама, специјализованим складиштима и у слободним зонама, не морају бити обилежени маркицама Министарства, али на амбалажи или на посебној маркици морају имати утиснуте ријечи - за извоз - на српском или једном од страних језика, или другу ознаку коју захтијева земља увозница.

Производи из претходног става морају бити физички одвојени и посебно евидентирани.

Порески обвезници морају до краја мјесеца за претходни мјесец Министарству доставити извјештај о извозу са копијама извозних докумената из којих се види на којем су граничном прелазу дуван и алкохолна пића напустиле царинско подручје Републике.

Порески обвезници који извозе дуван обавезни су водити дневне евиденције о њиховој производњи, промету и стању.

Дуван и алкохолна пића, кад се превозе у подручју Републике морају пратити прописани царински документи или други документи о набавци.

Члан 62.

Порески обвезник је обавезан да у свом књиговодству обезбједи податке о пореским основицама по пореским стопама на основу којих се утврђује и плаћа порез на промет.

Аналитичко евидентирање пореских основица на које се примењују различите пореске стопе, порески обвезник може обезбједити и ванкњиговодственом евиденцијом.

Члан 63.

Произвођачи и продавци алкохола (етанола) на велико обавезни су у књиговодству обезбједити податке о произведеним и продатим количинама алкохола (етанола) према намјени за коју је продат.

Купци алкохола (етанола) обавезни су водити посебну књигу о утрошку алкохола (етанола) набављеног без плаћања пореза на промет.

Члан 64.

Купац који је правно лице обавезан је, поред књиге датих изјава, за производе набављене без пореза на промет водити и евиденцију о набавци и утрошку тих производа по врсти, количини и вриједности.

Порески обвезник из става 1. овог члана, чије је сједиште ван територије Републике, обавезан је да за промет обављен преко пословне јединице на територији Републике обезбједи у тој пословној јединици поред евиденције из претходног става и доказ о плаћеном порезу на промет.

Члан 65.

Порески обвезник, предузетник обавезан је да води књигу промета, осим ако није према закону којим се утврђује порез на доходак грађана или другом закону обавезан да води евиденцију о промету, која у себи садржи и податке о порезу на промет.

Порески обвезник из става 1. овог члана који обавља угоститељску и трговинску делатност, поред пословних књига из става 1. овог члана, води и књигу обрачуна пореза на промет, у којој исказује податке о пореским основицама и пореским стопама на основу којих плаћа порез на промет.

Ако порески обвезник, предузетник набавља производе ради репродукције без плаћања пореза на промет, обавезан је да води, поред пословних књига из става 1. и 2. овог члана и књигу набавке и употребе репродукционог материјала.

Порески обвезник из става 1. овог члана који производи и прерађује предмете од племенитих метала, поред пословних књига из става 1. овог члана, обавезан је да води евиденцију о куповини и преради племенитих метала, као и евиденцију о производњи и продаји предмета од племенитих метала и да за сваку количину купљеног племенитог метала изда потврду продавцу.

Члан 66.

Порески обвезник, правно лице и предузетник, за сваки појединачно остварен промет производа, односно за сваку појединачно извршену услугу дужан је да купцу производа, односно кориснику услуга изда рачун (фактуру) о врсти, количини и цијени продатих производа, односно извршених услуга, а ако се промет евидентира преко регистар-касе, одговарајући исјечак касене траке на којој је тај промет евидентиран, с тим да се на рачуну назначи износ пореза на промет.

Обавеза издавања рачуна, односно регистровања промета преко регистар-касе односи се на свако физичко лице које код пореског обвезника продаје производе, односно врши услугу.

Обавеза издавања рачуна, односно регистровања промета преко регистар-касе не односи се на продавнице дневне штампе и цигарета, који промет производа врше преко киоска, и на промет производа преко пијачних тезги на пијацама и другим слободним просторима.

Порески обвезник из става 1. овог члана обавезан је да за продате производе, односно извршене услуге купцу изда рачун (фактуру), односно одговарајући исјечак касене траке, без обзира на то да ли је купац то посебно захтевао или не. Купац производа, односно корисник извршене услуге дужан је да такав порески документ сачува непосредно по изласку из радње или другог пословног објекта и покаже га, на захтев органу надлежном за послове контроле.

Члан 67.

Ако се акциза, односно порез на промет повећава, смањује или укида, обвезник је обавезан да, на дан ступања на снагу прописа којим се повећава, смањује или укида акциза, односно порез на промет производа, изврши попис производа на залихама и утврди нове продајне цијене са повећаном, смањеном или укинута акцизом, односно порезом на промет производа.

VII ПОВРАТ АКЦИЗЕ

Члан 68.

Обвезник акцизе, увозник или произвођач, од кога је непосредно наплаћена акциза, а који је извршио продају купцу у ФБиХ и ДБ БиХ, има право да та средства користи као аконтацију акцизе за наредни период, а изузетно, у складу са прописом кога донесе министар финансија на приједлог ПУ, има право на поврат исте.

Обвезник акцизе из претходног става подноси захтјев ПУ за признавање аконтације или поврат уплаћене акцизе.

Уз захтјев из претходног става обвезник акцизе подноси и овјерену копију специјалног рачуна за продају акцизних производа у ФБиХ и БД БиХ, који издаје ПУ, као и овјерен доказ од стране надлежног пореског органа да је акциза по том рачуну плаћена у ФБиХ и БД БиХ.

ПУ је обавезна да по захтјеву из става 2. овог члана донесе одговарајуће рјешење у року од 5 дана од дана пријема комплетног захтјева, а по потреби и дужем року када су неопходне одговарајуће провјере, а најдуже у року од 30 дана.

Члан 69.

ПУ и Републичка управа царина обавезни су да свака три мјесеца и на крају године сравне података о издатим и реализованим рјешењима донесеним у складу са чланом 68. став 4. овог Закона и о истом у року од 15 дана по истеку тромјесечја и календарске године обавијесте Министарство.

ПУ је обавезна свака три мјесеца и на крају године упоредити податаке о међуентитетском промету акцизних производа са надлежним пореским органом ФБиХ и БД БиХ и о истом у року од 15 дана по истеку тромјесечја односно календарске године обавијестити Министарство.

VIII КОНТРОЛА ПЛАЋАЊА АКЦИЗЕ И ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

Члан 70.

Контрола плаћања акцизе и пореза на промет врши се на начин и по поступку прописаном Законом о Пореској управи.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71.

Новчаном казном од најмање 1.000 КМ (конвертибилних марака) казниће се за прекршај правно лице или предузетник:

1. ако не обезбиди доказ да је плаћена акциза на производе из члана 2. овог Закона;
2. ако поступи супротно одредбама овог Закона које се односе на алокацију акциза (члан 3., 5. и 7.);
3. ако набављене производе који представљају материјал за репродукцију употријеби за друге сврхе (члан 25.);
4. ако приликом набавке производа, да продавцу нетачне и непотпуне податке (члан 25, 26, 27 и 28);
5. ако акцизу односно порез на промет не уплати у прописаном року (члан 41, 42 и 43.);
6. ако не обавијести надлежни орган о одабраном начину плаћања пореза на промет (члан 46.);
7. ако дуванске прерађевине и алкохолна пића не обилјежава појединачно сваки произведени односно увезени производ (члан 57.),
8. ако не изда купцу рачун или исјечак касене траке приликом продаје производа или вршења услуга (члан 66.),
9. ако код промјене пореских стопа не изврши попис залиха производа, или ако у нове цијене не укалкулише повећану односно смањену акцизу односно порез на промет (члан 67.),

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 300- 1500 КМ (конвертибилних марака).

Члан 72.

Уколико порески обвезник, правно или предузетник не измири обавезе по основу акцизе и пореза на промет по коначном рјешењу ПУ, привремено ће му се забранити обављање дјелатности до измирења обавеза.

Члан 73.

Прекршајни поступак за прекршаје утврђене по овом Закону проводиће ПУ, у складу са Законом о прекршајима.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 74.

Правилнике о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет, садржини и начину вођења евиденције и о врстама производа који ће се обилжежавати маркама Министарства финансија, доноси министар финансија.

Члан 75.

Изузетно од одредаба члана 27. тачка 10. овог Закона, количину дизел горива (Д-2) и мазута за потребе рудника, термоелектрана и топлана за 2002. годину утврдиће Влада Републике Српске у току 2002. године.

Одредбе овог Закона које се односе на поврат акцизе за продају производа у ФБиХ и БД БиХ, неће се примјењивати до момента потписивања протокола о почетку примјене ових прописа на цјелокупној територији Босне и Херцеговине.

До момента потписивања протокола о почетку примјене хармонизованих прописа на цјелокупној територији Босне и Херцеговине, на промет лож уља (Л и ЛС) примјењиваће се:

- стопа акцизе од 0,10 КМ/л,
- стопа пореза на промет производа у висини од 8% .

Одредбе члана 25. став 3. овог Закона неће се примјењивати до момента потписивања протокола о почетку примјене хармонизованих прописа на цјелокупној територији Босне и Херцеговине.

Протокол из става 2. до 4. овог члана по потписивању између Влада Републике Српске, ФБиХ и БД БиХ биће објављен у "Службеном гласнику Републике Српске".

Одредбе овог Закона, које се односе на пореске маркице на дуван, примјењују се од 01.07.2002. године.

Одредбе члана 66. став 1. овог Закона које се односе на исказивање висине пореза на промет на издатом исјечку касене траке, или рачуну, примјењују се од 01.07.2003. године.

Члан 76.

Субвенцију на име плаћања акцизе и пореза на промет за лож уље и мазут имају:

- предузећа која лож уље користе као енергент;
- предузећа која лож уље користе за гријење погона и пословних просторија;
- здравствене и друге јавне установе које лож уље користе за загријавање својих просторија

Члан 77.

Избјеглицама и расељеним лицима, породицама погинулих и ратних војних инвалида од 1. до 4. категорије и повратницима одобрава се пореска олакшица у висини од 1800 конвертибилних за набавку производа за грађевинарство из члана 24. став 2., 3. и 4. овог закона у сврху стамбене изградње.

Услови, начин и поступак одобравања пореске олакшице из става 1. овог члана регулисаће се подзаконским актом, који доноси Влада у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбе овог члана примјењују се до 31.12.2003. године.

Члан 78.

Даном ступања на снагу овог Закона престаје да важи Закон о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник Републике Српске" број: 25/98, 40/98, 18/99, 29/00 и 18/01).

Члан 79.

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број:

Дана:

Предсједник Народне Скупштине
Др Драган Калинић